

VRIJEDNOSTI IZ ZBIRKE DUJŠIN-RIBAR PRELAZE U VLASNIŠTVO GRADA

DAR GRADU

Dr Ivan Ribar, čovjek koji je za života dao sve što je imao svom narodu — darovao je Zagrebu sve predmete umjetničke i dokumentarne vrijednosti koji su bili u njegovu posjedu. Ovih dana njegova udovica Cata Dujšin-Ribar sređuje dokumente oporuke pa će darovanje biti i pravno regulirano.

Posjetili smo stan u Demeetrovoj 3 i u razgovoru s Catom Dujšin-Ribar najprije doznali da se i ona pridružila svojim darovima a zatim smo razgledali prostor i ono što je grad Zagreb dobio. Taj obilazak nekoliko soba bio je zanimljiv ne samo zbog darovanih vrijednosti, koja svaka iza sebe krije vlastiti život i uspomene, već i zbog otvorenog razgovora koji smo vodili s domaćicom. Pod ovim krovom, naime, Cata Dujšin je vezala uza svoje ime dvije ljudske sudbine.

Njen prvi suprug **Dubravko Dujšin**, nezaboravni tumač mnogih likova u Hrvatskom narodnom kazalištu, godinama je zajedno s Catom živio u posebnoj umjetničkoj atmosferi, okružen umjetninama, knjigama gramofonskim pločama i sijaset malih stvari koje su nedjeljivi dio svakodnevlja. Pokošen od kljenuti srca, kao da je ostavio Cati da obavi još jednu ljudsku misiju. Od 1948. stvorila je zajednicu s **Ivanom Ribarom** koji je ovamo donio tugu rata i bol za svojima izginulima. I Cata je u ratu izgubila sve svoje pa su zajedno smogli snage da još i dalje produbljuju svoje životne tragove. On kao neumorni društveni radnik do posljednje minute života, ona pjesnikinja i slikarica. Od Ivana Ribara su ostali manuskripti, ono malo Lolinih i Jurićinih pisama i predmeta što je rat ostavio tužnom ocu, Jurićine slike i druge umjetnine.

Kad se hoda po ovim sobama, pogotovo kad je povod razgledavanje ostavinskog dara, u posjetioca se pobuni misao da je ovo već muzej. Cata je živa i svojim životom stvara intimu u koju ne bi trebao prodrijeti muzejski posjetilac. Ovo mora ostati živa uspomena dokle god jedna žena svojom rukom pomiče, njeguje i voli slike, kipove, komode, čaše i tanjure.

Zbog prava Cate Dujšin da živi sa svojim uspomenama nećemo prikazati dar kao eksponat, ali ne možemo a da ne opišemo neke umjetnine i dokumente koji uzbuđuju.

Sobu dra Ribara vidjeli smo na nedavnoj izložbi u Povijesnom muzeju Hrvatske, kad je publici bio prezentiran, uz pet ostalih liknosti hrvatske prošlosti, i intimni ambijent dra Ribara. U sobi u kojoj je nekada najduže boravio Dubravko Dujšin Cata je uredila jedan

kutak s »relikvijama« — kako nam reče. Preminuvši iznenada, Dubravko je ostavio mnoge sitnice kojima se služio u posljednjim trenucima — od rukavica i knjige koju je čitao do prstena, štapa itd. Ovdje je mnogo Dubravkovih fotografija, iz života i u različitim ulogama. Ovdje je i nekoliko divnih baroknih kipova svetaca — sv. Mojsija, sv. Franje. U toj je prostoriji biblioteka i Catin štafelaj, a na zidovima i desetak njenih slika kojima se još bavi.

U srednjoj sobi padaju u oči garnitura s masivnim stolom i stolicama, tabernakl, nekoliko komoda, škrinja, ogledala i ponovo slika. Cata posebno voli sliku koja prikazuje Bogorodicu s Isusom. Pripisana je **Carlu Crivelliju**, talijanskom slikaru iz 15. stoljeća. O toj je slici splitski historičar umjetnosti **Kruno**

Prijatelj napisao veliki prilog u časopisu »Arte veneta«. Velika je to rijetkost, koliko je poznato u Jugoslaviji ne postoji još koji Crivelli. Ispod te slike je i sličica manjih dimenzija, očito rad talijanskog slikara iz 16. stoljeća a pripisuje se nekome iz kruga slavnog slikara **Correggia**, možda je i sam Correggio. Vidimo i dvije slike **Vjekoslava Karasa**, portreti bake i djeda dra Ribara. Posvuda se provlače i Catine slike: njeni autoportreti, portreti dra Ribara, Dujšina, prijatelja, mnogo pejzaža.

— **Teško mi je** — reče na kraju Cata Dujšin-Ribar — **da zamislim vitrine u ovim sobama. Željela bih da sve ostane ovako, u ambijentu, kako su Dubravko i Ivan ostavili. Nadam se da će mi se želja ispuniti.**

E. CVETKOVA

CATA DUJŠIN RIBAR:
»ZELJA MI JE DA SVE
OSTANE ONAKO KAKO
SU DUBRAVKO I IVAN
OSTAVILI. NADAM SE DA
ĆE MI SE ZELJA ISPU-
NITI«

OVO JE KUTAK U STANU
U DEMETROVOJ 3. U GOR-
NJEM DESNOM KUTU VIDI
SE SLIKA CARLA CRIVELLI-
JA, NAJVEĆA VRIJEDNOST
U ZBIRCI